

ข่าวสารด้านการเกษตรสหภาพยุโรป

สถานการณ์ | ภาวะเปียบ | แนวโน้มในตลาดอาหารและสินค้าเกษตรยุโรป

สถานการณ์ตลาดสินค้าเกษตรของสหภาพยุโรป ในระยะสั้น

กระทรวงเกษตรและพัฒนาชนบทแห่งสหภาพยุโรป (DG AGRI) ได้จัดทำรายงานสถานการณ์ตลาดสินค้าเกษตรของสหภาพยุโรปในระยะสั้น (short-term outlook for EU agricultural market) ครอบคลุมผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. มาตรการของสหภาพยุโรปในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ที่ส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตรและอาหาร

● มาตรการ lockdown

- ผู้บริโภคในสหภาพยุโรปมีการกักตุนสินค้าที่จำเป็นต่าง ๆ โดยเฉพาะอาหาร อาทิ พาสต้า ข้าว แป้งทำอาหาร อาหารกระป๋อง น้ำมัน และนม (UHT) ทำให้ยอดการจำหน่ายสินค้าดังกล่าวของร้านค้าปลีกสูงขึ้นในระยะสั้น (short-lived) นอกจากนี้ ผู้บริโภคยังมีความต้องการในการสั่งซื้อสินค้าผ่านระบบ e-commerce และโดยตรงจากเกษตรกรเพิ่มขึ้น

- สินค้าเกษตรและอาหารที่ใช้ในภาคธุรกิจบริการอาหาร (food service) อาทิ เนื้อสัตว์ใน ไวน์ และเนยแข็ง มีลักษณะ (characteristics) คุณภาพ (quality) บรรจุภัณฑ์ (packaging) และขนาด (volume) ที่แตกต่างจากการบริโภคในครัวเรือน (consumed at home) และไม่สามารถชดเชยโดยการนำมาจำหน่ายในตลาดค้าปลีกได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมผลิตสินค้าเกษตรและอาหารอย่างมาก

● มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน ก่อให้เกิดอุปสรรคในการขนส่งวัตถุดิบการเกษตรและอาหารในช่วงครึ่งแรกของเดือนมีนาคม 2563 อย่างไรก็ตาม สหภาพยุโรปได้จัดตั้งช่องทางพิเศษ (green lanes) เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบการนำเข้า-ส่งออกสินค้าระหว่างประเทศสมาชิก ให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

● มาตรการด้านแรงงาน

- มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายแรงงานมายังประเทศสมาชิกฯ จะส่งผลกระทบต่อช่วงฤดูการเพาะปลูกผักและผลไม้ที่จำเป็นต้องใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะทำให้ผลผลิตพืชและผลไม้ในสหภาพยุโรปลดลง

- การขาดแคลนแรงงานในภาคการขนส่งจะทำให้สินค้ามีราคาสูงขึ้น

2. การคาดการณ์สินค้าเกษตรของสหภาพยุโรประยะสั้น

● พืชไร่

- **ธัญพืช** คาดว่าผลผลิตธัญพืชของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะมีปริมาณรวม 294 ล้านตัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย 5 ปี) แบ่งเป็น ข้าวสาลี (131 ล้านตัน) ข้าวบาร์เลย์ (55 ล้านตัน) และ ข้าวโพด (70 ล้านตัน) โดยคาดว่าสหภาพยุโรปจะสามารถส่งออก ข้าวสาลี ปริมาณ 31.8 ล้านตัน และข้าวบาร์เลย์ ปริมาณ 10.8 ล้านตัน ในขณะที่สหภาพยุโรปอาจนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากถึง 19.4 ล้านตัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย 5 ปี) และข้าวสาลี คูรัม ประมาณ 2.1 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม คาดว่าผลผลิตธัญพืชของ สหภาพยุโรป ปี 2563/2564 อาจลดลงเหลือเพียง 287.8 ล้านตัน (ลดลงร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปี 2562/2563)

- **เมล็ดพืชน้ำมันและพืชโปรตีน** คาดว่าผลผลิตเรปซีดของ สหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะต่ำสุดในรอบ 12 ปี โดยมีปริมาณ 14.9 ล้านตัน เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกลดลงเหลือ 5 ล้านเฮกตาร์ (ลดลงร้อยละ 17 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย 5 ปี) ในขณะที่ผลผลิตถั่วเหลืองของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 มีปริมาณ 3 ล้านตัน และ ทานตะวันของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 มีปริมาณ 10.2 ล้านตัน นอกจากนี้ คาดว่าสหภาพยุโรปจะมีการนำเข้าถั่วเหลืองและเรปซีด ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 14.2 ล้านตัน และ 6 ล้านตัน ตามลำดับ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมปศุสัตว์ อย่างไรก็ตาม คาดว่าผลผลิตพืช โปรตีนของสหภาพยุโรป ปี 2563/2564 อาจเพิ่มขึ้นเป็น 4.5 ล้านตัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปี 2562/2563) ซึ่งส่งผลมาจากความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมอาหารและอาหารสัตว์

- **น้ำตาล** คาดว่าผลผลิตน้ำตาลของสหภาพยุโรป ปี 2562/ 2563 จะลดลงเหลือ 17.4 ล้านตัน เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกลดลง ในอัตราร้อยละ 5 ในขณะที่มาตรการ lockdown ส่งผลให้ความ ต้องการน้ำตาลในภาคธุรกิจบริการอาหารลดลง อย่างไรก็ตาม คาดว่า พื้นที่เพาะปลูกต้นปีของสหภาพยุโรปจะลดลงเพิ่มในอัตราร้อยละ 3 เนื่องจากราคาน้ำตาลในสหภาพยุโรปมีการปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

● พืชชนิดพิเศษ

- **น้ำมันมะกอก** คาดว่าผลผลิตน้ำมันมะกอกของสหภาพ ยุโรป ปี 2562/2563 จะลดลงเหลือ 2 ล้านตัน (ลดลงร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับปี 2561/2562) ส่งผลมาจากการผลิตในสเปนที่ลดลง และการจัดเก็บสต็อกน้ำมันมะกอกในปริมาณสูง ในขณะที่การส่งออก ปี 2562/2563 คาดว่าลดลงร้อยละ 8 เนื่องจากสหรัฐอเมริกา ในฐานะผู้นำเข้ารายใหญ่ปรับอัตราภาษีนำเข้าเพิ่มขึ้น ภาวะ เศรษฐกิจโลก ชบเซา และต้นทุนการขนส่งที่สูงขึ้น

- **ไวน์** การสั่งปิดร้านอาหารและบาร์จากมาตรการ lockdown ส่งผลให้ภาคธุรกิจดังกล่าวชะลอการสั่งซื้อไวน์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 30 ของการจำหน่ายไวน์ทั้งหมดในสหภาพยุโรป แม้ว่าจะอด จำหน่ายในร้านขายปลีกจะปรับตัวสูงขึ้น แต่ไม่สามารถชดเชยกับ การสั่งซื้อที่หายไปจากภาคธุรกิจดังกล่าวได้ โดยคาดว่าภาคบริโภคน ไวน์ในสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะลดลงเหลือ 108 ล้านเฮกโตลิตร (ลดลงร้อยละ 8 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย 5 ปี) ในขณะที่การส่งออกไวน์ มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 14 เมื่อเทียบกับปี 2561/2562 ซึ่งส่งผล มาจากการปรับอัตราภาษีการนำเข้าไวน์ของสหรัฐอเมริกา และการชะลอการสั่งซื้อของจีน

● ผลไม้

- **แอปเปิ้ล** คาดว่าผลผลิตแอปเปิ้ลของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะลดลงเหลือ 10.8 ล้านตัน (ลดลงร้อยละ 10 เมื่อ เทียบกับค่าเฉลี่ย 5 ปี) อย่างไรก็ตาม การชะลอการนำเข้าผลไม้จาก เขตร้อนในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ผู้บริโภคในสหภาพ ยุโรปมีการซื้อผลไม้ที่เพาะปลูกในประเทศสมาชิกฯ เพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะแอปเปิ้ลที่เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9

- **ส้ม** คาดว่าผลผลิตส้มของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะลดลงเหลือ 6.2 ล้านตัน (ลดลงร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปี 2561/ 2562) ในขณะที่การบริโภคส้มและน้ำส้มได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

- **นมและผลิตภัณฑ์นม**

- **นม** คาดว่าการผลิตนมนมดิบของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะขยายตัวในอัตราร้อยละ 0.4 เนื่องจากการเลี้ยงวัวในหลายประเทศสมาชิกฯ เช่น เยอรมนี ฝรั่งเศส โปแลนด์ และอิตาลี มีจำนวนลดลง อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีและประสิทธิภาพการผลิต นมในปัจจุบันสามารถทำให้ผลผลิตนมนมดิบเพิ่มขึ้นและมีปริมาณเท่าเดิมเมื่อเทียบกับปี 2561/2562 นอกจากนี้ ความต้องการนมที่ลดลงในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลให้เกษตรกร/ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีการแปรรูปนมนมเพื่อให้สามารถจัดเก็บได้นานขึ้น

- **ผลิตภัณฑ์นม** คาดว่าการผลิตนมผงขาดมันเนยและเนยของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.5 และร้อยละ 1.2 ตามลำดับ โดยในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ภาคครัวเรือนมีความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์นม อาทิ เนยแข็ง นมพร้อมดื่ม ครีม และโยเกิร์ตเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การส่งออกนมผงขาดมันเนยและเนยของสหภาพยุโรปอาจลดลงในอัตรา 17 และร้อยละ 10 ตามลำดับ ในขณะที่การส่งออกเนยแข็งของสหภาพยุโรปอาจขยายตัวในอัตรา 1.5 เนื่องจากความต้องการจากประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย

- **เนื้อสัตว์**

- **เนื้อวัว** คาดว่าผลผลิตเนื้อวัวของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะลดลงในอัตราร้อยละ 0.9 เนื่องจากประเทศสมาชิกฯ บางประเทศ เช่น ฝรั่งเศส อิตาลี และเนเธอร์แลนด์ มีการลดขนาดของฝูงวัว ซึ่งส่งผลมาจากความต้องการบริโภคเนื้อวัวที่ลดลง (10.6 กิโลกรัม/คน) และราคาเนื้อวัวในสหภาพยุโรปที่ปรับตัวลง ในขณะที่สถานการณ์ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อการสั่งซื้อชิ้นส่วนเนื้อวัวที่มีมูลค่าสูงของภาคธุรกิจบริการอาหาร

- **เนื้อสัตว์ปีก**

1) คาดว่าผลผลิตเนื้อสัตว์ปีกของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 1.2 เนื่องจากผู้บริโภคมีความต้องการเนื้อสัตว์ปีกมากยิ่งขึ้น โดยอัตราบริโภคเนื้อสัตว์ปีกของสหภาพยุโรปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 23.4 กก./คน/ปี เป็น 23.6 กก./คน/ปี ในขณะที่สถานการณ์ COVID-19 อาจส่งผลให้ราคาเนื้อสัตว์ปีกในสหภาพยุโรปปรับตัวสูงขึ้นจากการกักตุนอาหาร

2) คาดว่าการนำเข้าเนื้อสัตว์ปีกอาจลดลงเพียงเล็กน้อยจากมาตรการ lockdown ที่ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจบริการอาหาร ในขณะที่การส่งออกเนื้อสัตว์ปีกของสหภาพยุโรปมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง จากความต้องการในตลาดแอฟริกาใต้ ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และจีน อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศผู้ผลิตสัตว์ปีกที่สำคัญ เช่น โปแลนด์ ส่งผลให้ประเทศคู่ค้ามีการระงับการนำเข้าชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์ด้านสุขภาพสัตว์ได้รับการคลี่คลาย

- **เนื้อสุกร** คาดว่าผลผลิตเนื้อหมูของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจากความต้องการสั่งซื้อของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจีน ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การระบาดของโรคไข้หวัดสุกรแอฟริกันในประเทศสมาชิกฯ จะส่งผลให้สหภาพยุโรปประสบปัญหาด้านการส่งออก นอกจากนี้ การบริโภคเนื้อสุกรในสหภาพยุโรปมีแนวโน้มลดลงจาก 33.3 กก./คน/ปี เป็น 32.5 กก./คน/ปี เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปเลือกบริโภคเนื้อสัตว์ปีกแทน

- **เนื้อแกะและแพะ** คาดว่าการผลิตเนื้อแกะและแพะของสหภาพยุโรป ปี 2562/2563 จะมีปริมาณใกล้เคียงกับปี 2561/2562 อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ COVID-19 ได้ส่งผลให้ความต้องการในช่วงเทศกาลอีสเตอร์และเดือนรอมฎอนลดลงอย่างมาก ผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องจัดเก็บรักษาเนื้อแกะและแพะ ในห้องเย็น และนำมาจำหน่ายในช่วงครึ่งหลังของปี 2563 อย่างไรก็ตาม ความต้องการสั่งซื้อจากประเทศตะวันออกกลางและฮ่องกงจะส่งผลให้การส่งออกมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องจากปี 2562/2562

